

Školitelský posudek

Barbora Zelenková

Etnologický přínos Prof. Aloise Musila

Diplomová práce, Ústav etnologie FF UK

Praha 2018, ss.75.

Diplomová práce Barbory Zelenkové – možno říci -organicky navazuje na autorčin tematický zájem, jenž až dosud vyvrcholil v práci bakalářské; protagonistou je etnologický přínos Aloise Musila, jednoho z klasiků české orientalistiky, speciálně arabistiky v širokém slova smyslu. Řeknu-li „klasik české orientalistiky“, odkazují tím současně na stránku metodickou; Musil může být nenásilně srovnáván s osobnostmi, jakými byli Jan Rypka, Bedřich Hrozný, Jaroslav Průšek, František Lexa, ale možná výstižněji s Pavlem Šebestou, jež -stejně jako Musila – vyznačuje intenzivní terénní výzkum. Šebestu a Musila rovněž charakterizuje kulturně historický přístup, nevím, zda mohu použít výrazu „metoda“, přístup, který je v době Musilově úzce spjat s rozsáhlou a dlouhodobou činností Pátera Wilhelma Schmidta. V této souvislosti – abych citoval autorku – je vhodné uvést Ernesta Gellnera a jeho výrok o „přírodním prvotním monoteismu“, odtud mé připomenutí Wilhelma Schmidta, byť šlo o pouhou souvislost implicitní, ba málo zjevný ozvuk. Nehodlám spekulovat o tom, do jaké míry lze mluvit o jakémisi sbližování Schmidta a Musila, formálním (teologie)nebo tematickém.

Důležitějším se mi však jeví autorčin rozbor asi nejproslulejšího díla Aloise Musila, a to *The Manners and Customs of the Ruala Beduins*, rozbor, jež pokládám za základní přínos diplomové práce Barbory Zelenkové; tedy rozbor obsáhlého díla přinášejícího etnodata o beduínech ar Ruwallah, které je možno pokládat za dílo autoritativní, jak patrně nejlépe dokládá jeho začlenění do Murdockova „etnografického atlasu“, což možná autorce uniklo, ale což nemění nic na jejím úctyhodném pokusu, včetně analýz pozdějších bibliografií, zvláště díla Lancasterova o soudobých ar Ruwallah; mluvil bych méně o komparaci, více o restudii. Ještě bych dodal, že Musilovo dílo o ar Ruwallah je asi jedinou aktuální položkou Musilova vědeckého odkazu. Spěchám ale vysoce ocenit autorčin arabistický „náhal“, překonávající obvyklý non-jazykový pohled etnologů oproti jazykovému pohledu orientalistů. Touto perspektivou autorka autentifikovala svůj obraz Aloise Musila. Možná lze jen litovat, že Barbora Zelenková nepřihlédla k Musilovým pracím v němčině, také je možné diskutovat o začlenění popularizace, jež je chápána jako činnost odborná. Jen zdráhavě bych přijímal „československý rozhlas“, a proto bych připomněl, co jsem řekl na počátku: klasik české orientalistiky, a tu se mi vnucuje výraz „Kulturtraegeri, něco jako kulturní poslání, jež tak namnoze vyznačovalo českou orientalistiku, i tady se sbližuje Musil s Pavlem Šebestou, ač tematický inventář Musilův je mnohem rozmanitější, dán především areálními zájmy. Za všechny lze uvést, možná ještě dnes, poučné dílo „Stará Ethiopie“ (1941).

Co říci na závěr: oceňuji neobyčejnou akribii, s níž autorka vybudovala obraz Aloise Musila, pravda, zdá se mi, někdy přerůstající v počínání apologetické, ne-li přímo laudatorní. Ještě poznámka: nepřeháněl bych titul, „profesor“, neříkáme obvykle docent Schopenhauer či profesor Hegel.

Jako celek pokládám diplomovou práci Barbory Zelenkové za vynikající, a proto navrhuji hodnocení „výborně“.

Doc. Dr. František Vrhel

Praha 22. 8.18.